Sosiale ulikheter på helsestasjonen

Gjertrud Øvreås Brochmann

Barnelege

Kommuneoverlege barn, unge og familier

Hva sier tallene?



De med lengst utdanning lever 5-6 år lenger.



De med høyest inntektsfjerdedel lever 6-8 år lenger



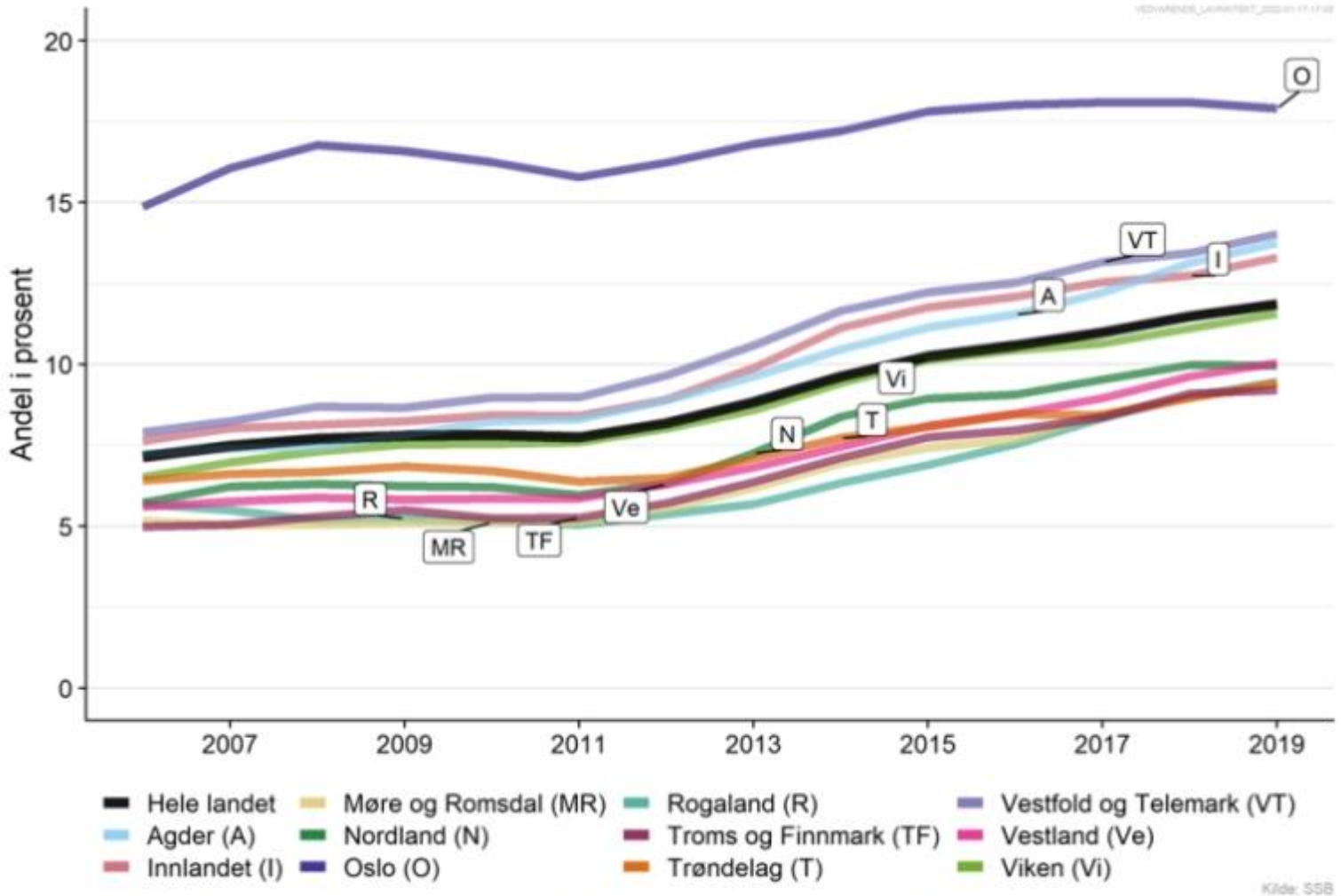
Vedvarende fattigdom har økt fra 8-10% siste 20 årene



I Oslo er det 7 års forventet levetidsforskjell mellom bydeler

Kilde: folkehelserapporten FHI

Vedvarende fattigdom



Figur 1. Andel barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt i samtlige fylker og hele landet

Betydningen av sosial ulikhet for barns helse og oppvekst, Helsedirektoratet

Ung død: 60%

Trivsel, fritidsaktivteter, helseplager

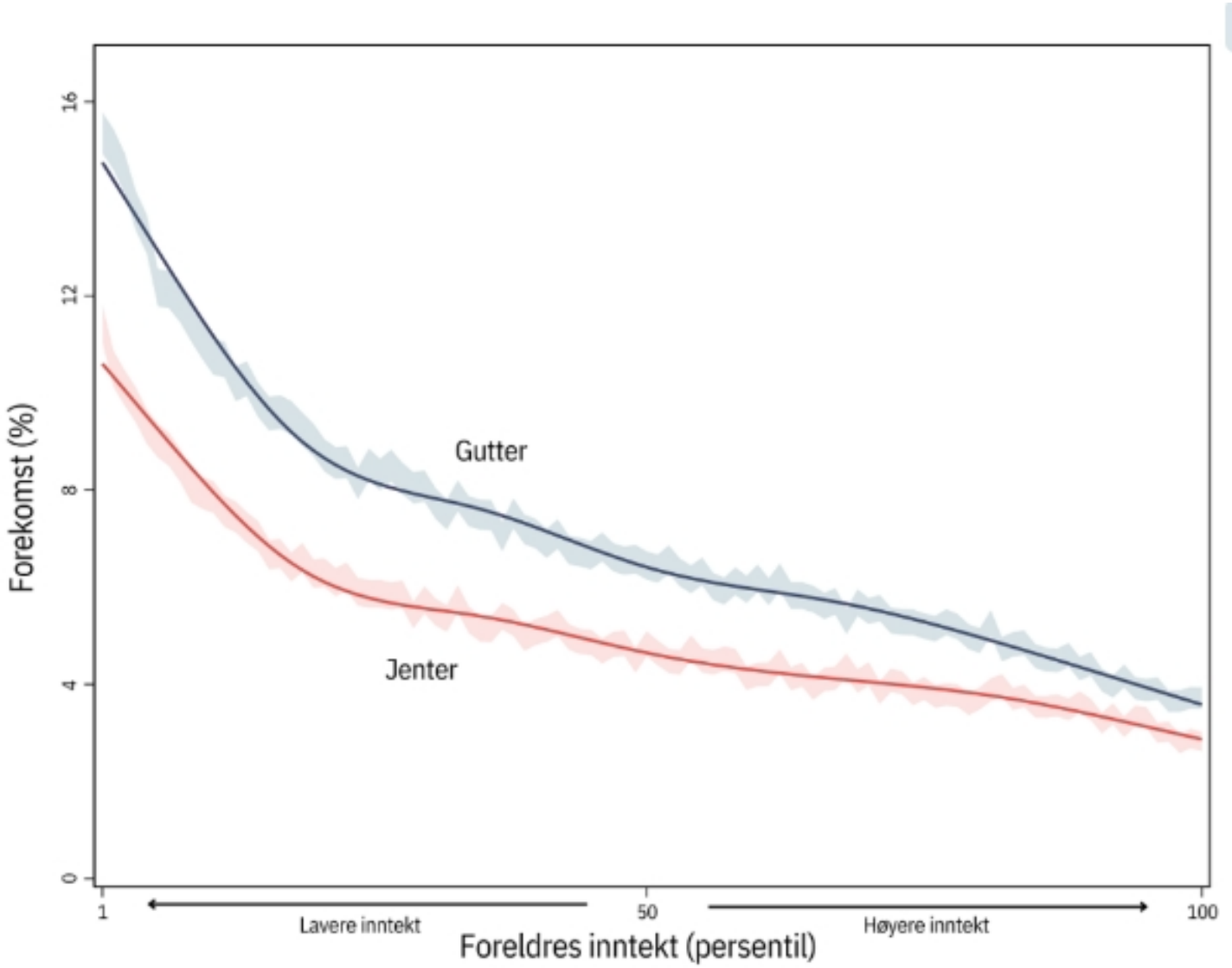
Overvekt og fedme: 30%

Psykiske lidelser: 2-3 ganger

Høyere spedbarnsdødelighet, lavere fødselsvekt og høyere risiko prematuritet

Kilde: paidos- helsefarlig utlikhet
Tidskriftet: overvekt – livsstil eller mangel på livssjanser
FHI: Folkehelserapporten, overvekt og fedme
FHI: sosial ulikhet i psykisk helse barn og unge

Forekomst av psykiske lidelser



Kilde: FHI- sosial ulikhet i psykisk helse hos barn og unge



Kilde: helsedirektoratet

- Bruk av helsetjenester er hyppigere blant de med kort utdanning
- Flere med lav inntekt som har sykehusinnleggelser.
- Lang utdanning og god inntekt: legespesialist og tannlege.



Det blir ikke hull i en tann som er ren…

Lav inntekt: sjeldnere regulering

Man ser sammenheng mellom dårlig tannstatus og lav sosioøkonomisk status

Fortsatt har ca 20% av barn karies innen fem års alder, henviser vi nok til tannheletjenesten?

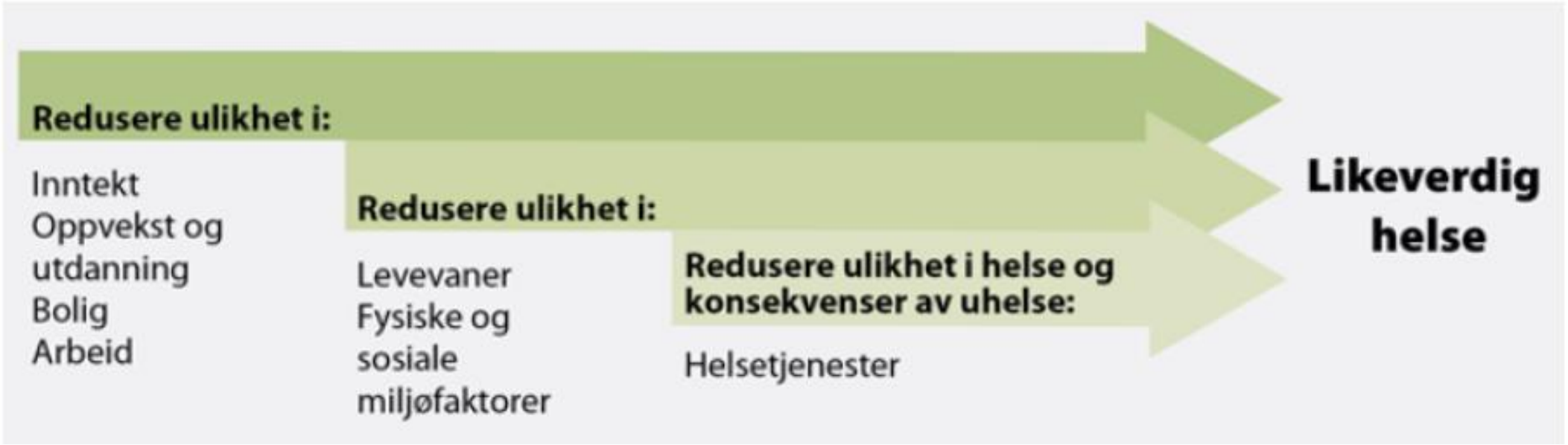
Kilde:
Helsedirekoratet
SSB


Samme
oppgave
til alle!

Ekstrakonsultasjoner etter individuelle behov

20% av barna vil ha behov for 10 ekstrakonsultasjoner hos helsesykepleier

20% av barna får 1,5 ekstrakonsultasjon hos lege



Helsestasjonen

Kilde: helsedirektoratet

1. Identifisere risikofamilier
2. Kommunikasjon
3. Praktisere proposjonal universalisme
4. Samarbeid med ulike instanser

- Last ned folkehelseprofil eller oppvekstprofil – Helsedirektoratet

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Arendal
Befolkning	1	Andel i yrkesaktiv alder (16-66 år)	64,1	64,8	65,9	prosent	
	2	Andel over 80 år	5,3	4,8	4,8	prosent	
	3	Personer som bor alene, 45 år +	27,7	26,3	27,0	prosent	
	4	VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	78,6	81,1	82,1	prosent	
Oppvekst og levekår	5	Vedvarende lavinntekt, alle aldre	11,2	10,8	9,7	prosent	
	6	Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,6	2,8	-	
	7	Leier bolig, 45 år +	10,5	11,0	12,7	prosent	
	8	Bor trangt, 0-17 år	15,0	13,9	18,3	prosent	
	9	Sysselsatte, 20-66 år	71,4	73,8	76,9	prosent (a,k)	
	10	Står utenfor, 20-66 år	22,7	20,8	18,4	prosent (a,k)	
	11	Sykefravær, legemeldt, 20-66 år	6,6	6,3	5,9	prosent (a,k)	
	12	Mottakere av uføretrygd, 20-66 år	15,2	13,9	10,0	prosent (a,k)	
	13	Trives på skolen, 10. trinn	80	84	83	prosent (k)	
	14	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	32	28	27	prosent (k)	
	15	Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	31	27	28	prosent (k)	
	16	Gjennomføring i vdg. opplæring	80	81	82	prosent (k)	
	17	Høy tilfredshet, Ungdata 2025	47	52	51	prosent (a,k)	
Miljø, skader og ulykker	18	Skader, behandlet i sykehus	14,8	14,3	13,7	per 1000 (a,k)	
	19	Drikkevann, hygienisk og stabilt	100,0	94,3	89,1	prosent	
	20	Luftforurensning, eksponert	14	29	45	prosent	
	21	Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2025	61	65	61	prosent (a,k)	
	22	Valgdeltakelse	78,7	80,0	80,0	prosent	
Helse-relatert atferd	23	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	31	32	29	prosent (k)	
	24	Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2025	44	37	41	prosent (a,k)	
	25	Røyking, kvinner	2,4	2,2	1,8	prosent (a)	
and	26	Forventet levealder, menn	80,3	80,4	80,7	år	
	27	Forventet levealder, kvinner	83,5	84,0	84,2	år	
	28	Utd.forskjeller i forventet levealder	6,5	5,8	5,2	år	
	29	Fornøyd med helsa, Ungd. 2025	62	67	66	prosent (a,k)	

Kartlegging

- Foreldre i jobb
- Boform
- Foreldres psykiske og somatiske helse
- Nettverk rundt familien
- Språk

Hvordan snakker vi sammen?



Tid

- Bedre forberedelse
- Lenger samtale
- Mer etterarbeid



Hensiktsmessig flyt av informasjon

Samarbeide med

- PPT
- Familietjenesten
- Tannhelsetjenesten
- Spesialisthelsetjenesten
- Skole/bhg
- NAV
- Barnevern

Ta en ekstra telefon

Oppsummering

Identifisere risikofamilier

Proposjonal universalisme

Kommunikasjon

Samarbeid med andre tjenester